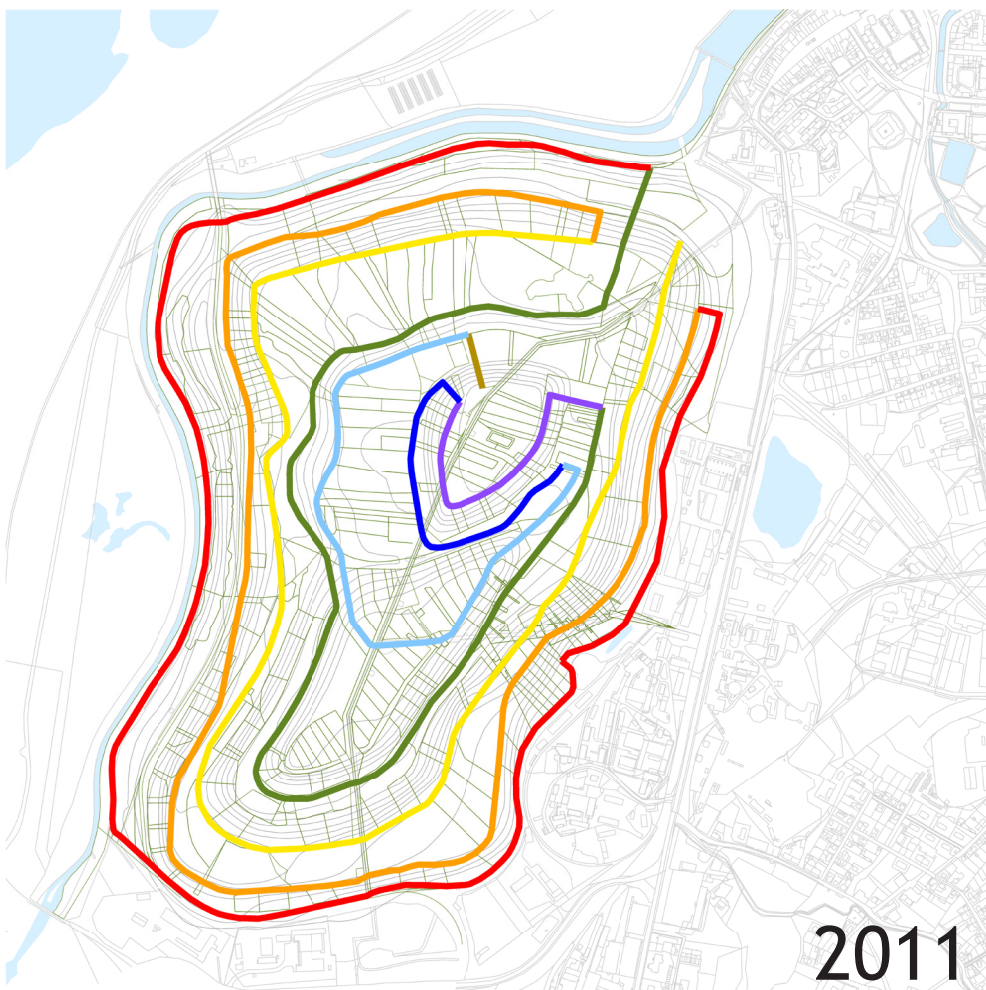
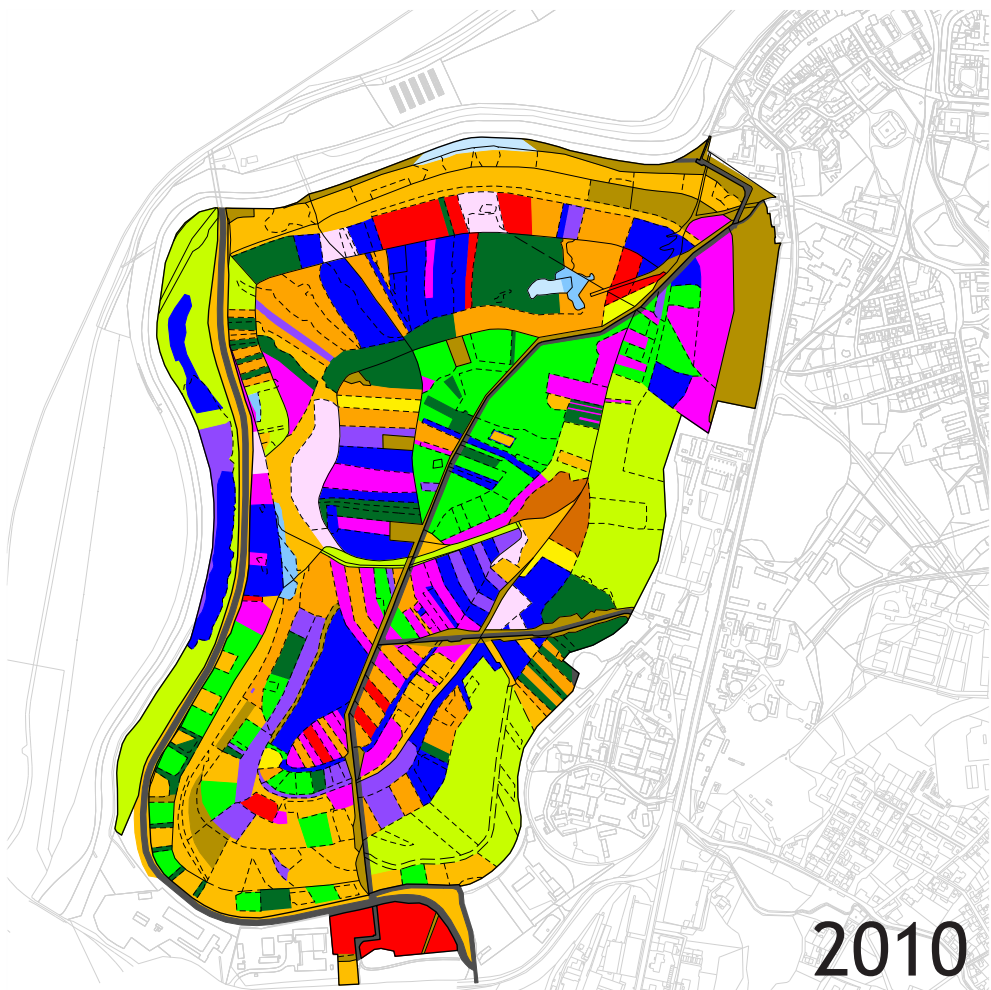
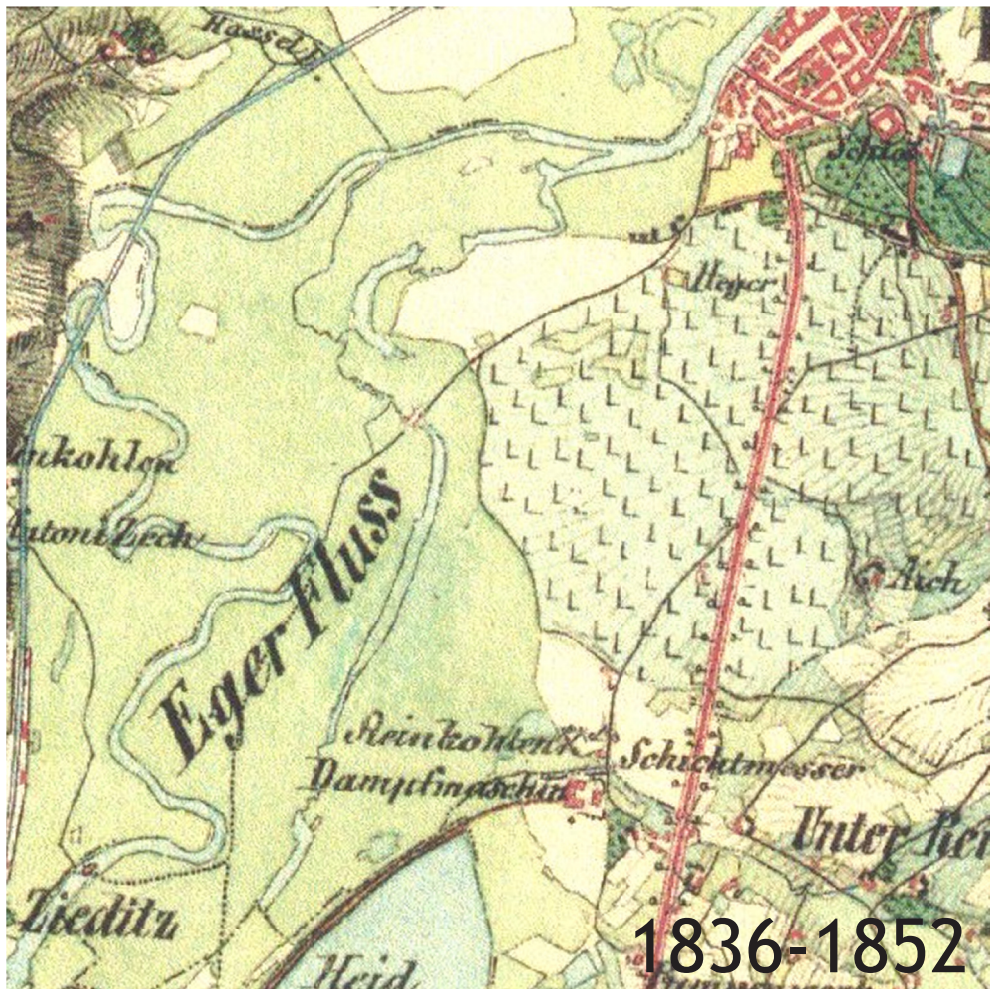

aA

strategie naplnění vize

Výsledkem analytické části projektu je především odhalení potenciálu místa. Potenciál chápeme jako souhrn možností daného území. Vyzdvížení zatím nevyužitých hodnot umožňuje vykreslení vize budoucího rozvoje v lokálním i nadregionálním měřítku. Největší devizou arboreta Antonín je jeho nezaměnitelný obraz. V dnešní době mnoho rychle vznikajících míst (měst i parků) hledá svoji identitu, odlišitelnou značku, jakýsi jedinečný znak. Prostor arboreta Antonín už částečně takovou značku má. Zatím sice spíše skrytou a z horizontu běžného pozorovatele hůře identifikovatelnou, ale rozhodně životaschopnou. Je to místo znovuzrozené krajiny uspořádané člověkem. Byla by velká škoda tuto kvalitu nevyužít. Pokud dnes v Čechách hovoříme o významu města, krajiny nebo lesa, většinou se omezujeme na souhrn změřitelných parametrů, kde rozhodující význam má úzce specializovaný parametr jednotlivých „funkcí“. Prává kvalita ale vychází z míst, která jsou schopna nést v rovnováze funkcí mnohem víc. Vzpomeňme na nostalgii ke starým

místům. Jak jsou kouzelná, romantická a živoucí! Ano jsou, ale to právě proto, že skrývají všechny potřebné funkce v jednom živoucím organismu (bydlení, zábavu, výrobu, obchod, místo posledního odpočinku...). Nikdo už tak nejásá nad zónou sídliště, průmyslovou zónou, ani parkem odstřiženým a městu nedostupným. A přesto jsme stále v pokušení místo, město, park, ale i krajinu a les „zónovat a oddělovat jednotlivé funkce“. Místo podpory přirozeného kumulovaného vývoje a hledání významu struktury, která má prostorový, kompoziční, estetický a duchovní význam a umožňuje mnoho činností, jsme stále ve vleku Athénské charty, a jejího „oddělování“. Oddělování, které ke smutné „dokonalosti“ dovedl direktivní aparát plánovačů totalitní společnosti a který u nás, bohužel, funguje dodnes. Zejména územní plány, ale i „lesní hospodářské plány“ hovoří vždy pouze o funkci, kterou má dané území plnit. Tento princip uvažování ovšem ze zničené české krajiny žádné významné a vyhledávané místo neudělá. Vizi území nelze vytvořit popisem funkcí! Musíme hledat „obraz místa“ a naučit se nacházet postupnou cestu k jeho naplnění. Vize musí být, zejména jedná-li se o krajinu, dlouhodobá a v podstatě neměnná. Jen tak bude šance na výsledek, který bude možné na konci nazvat činem.

strategie lokality, cesta k realizaci

Je zřejmé, že realizace „aA“ je závislá na dohodě státu, kraje, mikroregionu, obce a dalších zúčastněných. Realizace je závislá také na poměrně vysoké účasti veřejných rozpočtů. V České republice je na počátku jedenadvacátého století rozhodně náročnější dohoda,

než dostatek finančních prostředků. Z tohoto stavu musí vycházet strategie následných kroků. Úspěšnost projektu bude proto především závislá na osobnostech veřejného života naplňujících vizi a na jejich strategii chytré (nenáhodné) postupné realizace. Prvotní a nezbytné jsou kroky legislativní a plánovací. Až teprve následně je možné hovořit o projektech a realizacích. Důrazně nedoporučujeme začínat „obyčejnými“ běžnými, nejmenšími a realizačně nejjednoduššími stavbami. Od samého začátku musí být návštěvníkům zřejmé, že projekt „aA“ je víc než výzkumná plocha rekultivace, je to víc než lesopark s lavičkami. Proto by počáteční investice měly být „jiné“, jednoznačně naznačující a zaručující směřování celého projektu. Především je nutné upravit projekt obchvatu II/210 tak, aby nedošlo k odtržení lokality Antonín od města. Neexistence průchodu v návaznosti na Staré náměstí je nepochopitelná a alarmující. Další „veřejnou“ stavbou, kterou je potřebné v průběhu času změnit je parovod. A to i přesto, že všechny investice (možnosti) jsou umístěny tak, aby mohly být realizovány i s existujícím parovodem. Správně nastartované území může vytvořit dostatečný tlak na přeložku v dalších fázích projektu. První iniciační stavbou by mohla být rozhledna už proto, že je „uprostřed“ a je zahrnuta v současném územním plánu a proto je nejrychleji a nejsnáze realizovatelná. Rozhledna nejen umožní výhled na celou lokalitu, ale mohla by být i nositelem vize obrazu, onou úvodní značkou arboreta Antonín. Může obsahovat virtuální obraz budoucnosti. Pozemek ovšem mikroregionu ani městu nepatří. To ostatně platí o všech pozemcích řešeného území.

Další investiční linií může být např. břehový okraj arboreta, cyklostezka, BBQ cesta, hospoda u vody. Mohly by „nastartovat“ území z jiných směrů. Výhodou je, že cyklostezka už funguje. Největší investice jsou umístěny mimo vlastní plochu arboreta, v těsné návaznosti na město (sjezd z obchvatu, hotel, expozice, vstupní brány a parkoviště a další) a jsou realizovatelné i s menší účastí veřejných rozpočtů a mohou být realizovány do jisté míry i postupně.

nezbytné legislativní kroky

Budoucnost řešené lokality v prvotním nasměrování závisí na tom, jak bude formálně upraven status lokality Antonín. Zde je velmi aktuální problematika plánu vlastníka lesa – státu prostřednictvím firmy Lesy ČR, s.p., změnit zařazení lesa v lokalitě Antonín z kategorie lesa příměstského a rekreačního na kategorii lesa sloužícího lesnickému výzkumu a výuce. Vize arboreta Antonín předložená touto Studií je výrazně podmíněna zachováním současné kategorizace. Úplné převedení lesa v lokalitě arboretum Antonín do kategorie „les zvláštního určení sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce“ by možností konstruktivních změn stávajícího nevyhovujícího stavu výrazně omezilo, do značné míry i znemožnilo. Ke schvalování nového lesního hospodářského plánu a nové kategorizace dojde v měsících březnu a dubnu 2011 na Krajském úřadě v Karlových Varech. Samospráva (kraj, mikroregion i město) by měla usilovat, aby v současnosti platná kategorizace lesa zůstala zachována. Přijatelnou eventualitou může být vyčlenění části území arboreta Antonín pro vědecké a výzkumné účely,

avšak na základě podrobné studie a pouze v rozsahu, který by neohrozil možnost realizace koncepce předložené Studií. Jakékoliv úvahy o dalším využití lokality arboreta Antonín ve smyslu návrhů předložených Studií jsou podmíněny změnou územně plánovací dokumentace kraje (Zásady územního rozvoje) a obce (Územní plán Sokolov) – nesprávně vymezené regionální biocentrum je z lokality Antonín nutno přesunout jinam, vhodná je lokalita v nivě řeky Ohře na jejím levém břehu. V aktualizaci ZÚR Karlovarského kraje (ze zákona č. 183/2006 Sb., § 42, ve lhůtě k roku 2012) je třeba usilovat o změnu nesprávného vymezení regionálního biocentra. Následně upravit i vymezení v ÚP Sokolov.

závěrem

Jak již bylo řečeno, idea / vize arboreta Antonín jako místa znovuzrozené krajiny, jako příměstského lesa, který je unikátní svou historií, geologickým podložím a pedologickým substrátem, prostorovou a druhovou strukturou, ale i originální a plnohodnotnou formou využití nevšedního potenciálu, při uchování jeho vědeckovýzkumného významu, může být naplněn pouze za předpokladu dohody všech zainteresovaných stran, především státu – vlastníka, státní správy a všech úrovní samosprávy. Neexistence takového jasné dohody a nerealizace kroků naplňujících její věčný obsah znamená nemožnost úspěchu. Ekonomické položky vyplývající ze studie nejsou ve smyslu realizovatelnosti vize rozhodující. Proto si dovolíme ukončit celou studii citátem:

„Všechny hlavní větve, které má mít, vyhání strom ze svého kmene hned v prvních letech, takže později není třeba nic jiného, než aby rostly.“
S člověkem je tomu zrovna tak:
„na začátku záleží všecko“. Takový význam má dětství. O smysluplnosti či prázdnotě života se rozhoduje na počátku.

(Úvodní odstavec knihy Jan Amos Komenský, O sobě. Sestavili Amedeo Molnár a Noemi Rejchrtová, 1987. Odeon, 1989, druhé nezměněné vydání)

Roman Koucký, březen 2011